

ALPI

Beoordeling van beleidsinstrumenten ter ondersteuning van een koolstofarme maatschappij

DUUR
15/12/2014 - 15/03/2017

BUDGET
473.552 €

PROJECT BESCHRIJVING

▪ Context

Het vinden van voldoende financiering is één van de belangrijkste problemen voor de ontwikkeling van een koolstofarme samenleving vooral in tijden van economische recessie. De overheid zal sowieso moeten tussenkomen, wil men dit gebrek aan groene investeringen tegengaan. Het ALPI project concentreert zich op het ontwikkelen en stimuleren van relevante instrumenten om de overgang naar een koolstofarme samenleving te versnellen. Hiervoor zullen de effectiviteit en de impact van beleidsinstrumenten geëvalueerd worden zowel op economische en milieuaspecten als hun effect op de overheidsbegroting.

▪ Algemene doelstellingen en onderliggende onderzoeksvragen

De algemene doelstelling van het ALPI project is tweevoudig:

- enerzijds een wetenschapsbijdrage te leveren door **kwantitatief** de verschillende **user-gedefinieerde** beleidsinstrumenten te simuleren en te vergelijken op hun impact naar investeringsbeslissingen en naar emissiereductiepotentieel;
- anderzijds de Belgische beleidsmakers wetenschappelijk te ondersteunen wat betreft de impact en het ontwerp en implementatie van deze instrumenten en hoe deze te stroomlijnen met ander beleid om zo hun economische en milieu-impact te maximaliseren.

▪ Methodologie

Om dit te bereiken binnen dit tweejarig project, werken we met relevante case studies uit verschillende economische sectoren.

1. Gebouwen: energie-efficiëntie in woongebouwen;
2. Geothermische technologie als case voor 'nieuwe' technologieën;
3. Elektriciteit: financieringsmodellen voor biomassa gebaseerde elektriciteitsproductie;
4. Vervoer: hoe verschuiven naar een meer duurzame brandstofmix;
5. Groene overheidsopdrachten: de overheid als duurzame consument.

Het ALPI project begint met een verkenningsfase, waarin aan de ene kant interessante beleidsinstrumenten zullen worden gescreend en aan de andere kant een gemeenschappelijke methodologie zal worden ontworpen om ervoor te zorgen dat belanghebbenden op eenzelfde manier geconsulteerd worden en de methodologische benaderingen binnen de case studies gestroomlijnd worden.

Elke case studie doorloopt dezelfde deeltaken:

- Stakeholder consultatie: selectie afbakenen van instrumenten die zullen worden getest;
- Economische evaluatie: deze zullen case en instrument afhankelijk zijn;
- Milieubeoordeling: via case studie specifieke methodieken de beleidsinstrumenten evalueren en vergelijken op basis van de hoeveelheid CO₂-emissie reductie per geïnvesteerde euro of per euro publieke steun;
- Juridische context: de juridische haalbaarheid aftoetsen binnen de wetgevende bevoegdheden, de voorwaarden van overheidsfinanciën en de overeenstemming met beperkingen opgenomen in handelsverdragen binnenlands en Europees beleid.

▪ Aard van de interdisciplinariteit

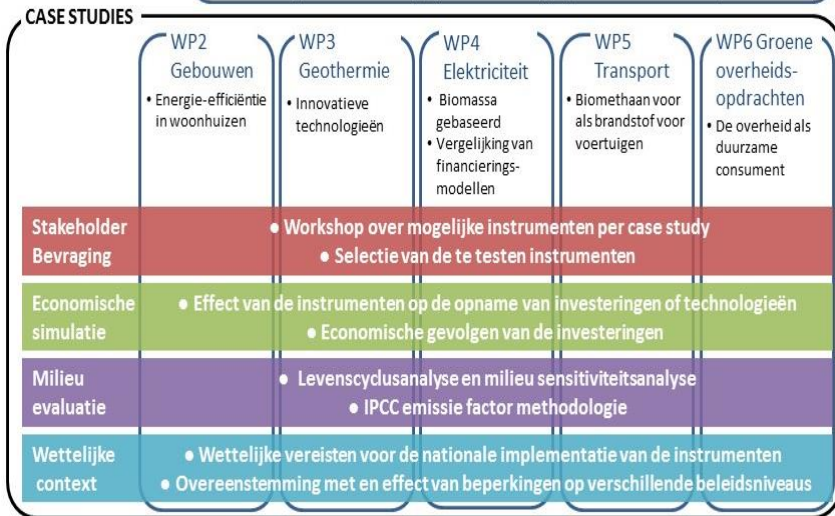
De interdisciplinariteit wordt gegarandeerd door:

- de multi-sectorale aanpak van de case studies;
- de evenwichtige expertise van het consortium;
- de keuze van de instrumenten op basis van overleg met de belanghebbenden uit een brede groep van disciplines (economie, financiering, belastingen, huisvesting, energie, milieu, mobiliteit, ...);
- de evaluatie van aspecten betreffende economie, milieu, openbare financiën, belastingen en de institutionele omgeving;
- de focus op innovatieve versus bestaande technologieën enerzijds en technologieën gericht op energie-efficiëntie versus hernieuwbare energie anderzijds.

ALPI

- WP1 Verkenning**
- **Overzicht van beleidsinstrumenten met focus op fiscale instrumenten**
 - Inventaris van mogelijke instrumenten, vooral gericht op het fiscaal beleid
 - Impact van overheidstussenkomst op investeringsbeslissingen en het ondernemingsgedrag: control-and command vs subsidies
 - **Case-studies vanuit verschillende sectoren**
 - Finetuning van de focus: technologieën en mogelijke instrumenten
 - Algemene methodologie (stakeholder bevraging, econ. & milieuevaluatie, wettel. context)

- WP7 Integratie**
- Vergelijken van instrumenten op efficiëntie en effectiviteit
 - Lessen en mogelijkheden voor andere economische sectoren
 - Beleidsaanbevelingen voor een vlotte implementatie van de instrumenten

- WP8 Valoriseren & Communicatie**
- Interactie & communicatie om aan de noden van gebruikers te voldoen
 - Potentiele gebruikers: beleidsmakers, private sector, onderzoekers
 - Website, Bevraging, Workshops, Beleidsmatige eindconferentie, Publicaties, Networking

▪ Potentiële impact van het onderzoek voor wetenschap, maatschappij en/of op de beslissingsondersteuning

Beleidsinstrumenten vormen de kern van het ALPI project, daarom wil het ALPI consortium:

- bijdragen aan een grotere kennis over effecten van beleidsinstrumenten op investeringsbeslissingen;
- de mogelijkheden, de complexiteit en de interacties van fiscale instrumenten op de verschillende beleidsniveaus ontrafelen.

Wetenschappelijk wil het ALPI project bijdragen aan:

- de ontwikkeling van interessante case studies in diverse strategisch belangrijke sectoren voor emissiereductie (huisvesting, duurzame energie, vervoer, industrie), met als doel de impact van verschillende beleidsinstrumenten te kwantificeren;
- innovatieve methoden uittesten om de economische impact van fiscale instrumenten inzake energie-efficiëntie en de productie van hernieuwbare energie te kwantificeren;
- een beter begrip van de institutionele context van het klimaatbeleid en fiscale instrumenten.

▪ Beschrijving van de finale onderzoeksresultaten (model, scenario, verslag, workshop, publicatie, enz.) op korte en middellange termijn

- Voor de Belgische autoriteiten zal het project resulteren in een rapport met wetenschappelijke ondersteuning hoe verschillende beleidsinstrumenten invloed hebben op de investeringsbeslissingen van burgers, de invoering van technologieën voor hernieuwbare energie en de rol van overheden in verband met hun eigen aankoopgedrag. Daarnaast worden verschillende mogelijke beleidsinstrumenten (directe inkomsten en vennootschapsbelasting, belasting op toegevoegde waarde, steun voor samenwerking ...) voorgesteld en geëvalueerd.
- Een eindconferentie is gepland op het einde van het project.
- Ook meer praktische instrumenten worden uitgewerkt zoals een beslissingsboom voor innovatieve technologieën en mogelijke beleidsinstrumenten die optimaal zijn tijdens de verschillende stadia van het ontwikkelingstraject van de technologie.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Jeroen BUYSSE
Universiteit Gent (UGent)
MODERNA
j.buysse@ugent.be

Partners

Steven VAN PASSEL
Universiteit Hasselt (UHasselt)
Environmental Economics
steven.vanpassel@uhasselt.be

Griet VERBEECK
Universiteit Hasselt (UHasselt)
ArcK
Griet.Verbeek@uhasselt.be

Marc BOURGEOIS - Bart PEETERS
Université de Liège (ULg)
Tax Institute
Marc.bourgeois@ulg.ac.be, bpeeters@ulg.ac.be

Estelle PETITCLERC - Kris PIESSENS
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN)
Estelle.petitclerc@naturalsciences.be,
kris.piessens@naturalsciences.be

LINKS

www.alpi.ugent.be